

Referendum geparkeerd. *Stand van zaken. Juni 2022-mei 2025*

Op woensdag 28 mei 2025 heeft een meerderheid van de Haarlemse gemeenteraad het referendumverzoek over de nieuwe parkeernota afgewezen. Referendum? Dat had toch al plaatsgevonden? Nieuwe parkeernota? De vorige was toch afgeschoten en in de papierversnipperaars belandt? Ja, dat klopt allemaal, en toch ligt er een nieuwe parkeernota en lag er een nieuw referendumverzoek, dat is afgewezen. De geschiedenis herhaalt zich. Het is niet gek als je niet meer scherp hebt wat er allemaal is gebeurd en wat de stand van zaken is. Daarom een duik op hoofdlijnen in de historie en een update. (In het kader de belangrijkste data op een rij).

Ruud Kuin, 1 juni 2025.

Gemeenteraadsverkiezingen. *Maart 2022*

Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 gingen dezelfde partijen van de vier jaar daarvoor (PvdA, GroenLinks, D66 en CDA) met elkaar in gesprek om zsm een 'nieuwe' coalitie te formeren. Het was wat lastiger, omdat ze met zijn vieren een krappe meerderheid hebben (20 van de 39 zetels). SP voerde samen met Jouw Haarlem twee gesprekken met de vier. Naast wonen en zorg, was en is voor ons zeggenschap van Haarlemmers het belangrijkste speerpunt. We merkten al snel dat de vier juist 'klaar' zijn met participatie, laat staan dat ze afspraken over zeggenschap wilden maken. Ze vonden de Actiepartij (1 zetel) bereid de coalitie 'nog meer' draagvlak te geven; in juni 2022 sluiten ze een akkoord genaamd: Actie. Dat is een stoere titel waarmee zij, zo zal later blijken, vooral bedoelen: we gaan doen wat wij bedacht hebben, ongeacht wat de Haarlemmers ervan vinden. Je kunt zeggen: dat is toch niet zo gek, zij zijn immers democratisch gekozen. Tegelijkertijd heeft maar de helft van de Haarlemmers gestemd, en in de raad heeft deze coalitie een zeer kleine meerderheid. Daarnaast waren de verkiezingsprogramma's, zeker op dit onderdeel, helemaal niet zo eensgezind en duidelijk. Dus enige bescheidenheid zou gepast zijn.

Draagvlakmetingen en 'betaald parkeren'. *Juni 2022*

De coalitie kwam snel in actie en schafte in dezelfde maand de draagvlakmetingen af. Tot die tijd was het beleid dat alleen betaald parkeren werd ingevoerd als een meerderheid van de wijk in een draagvlakmeting voor betaald parkeren stemden. De PvdA had vlak voor de verkiezingen nog verklaard dat deze draagvlakmetingen zeker zouden blijven bestaan; niet dus. Vervolgens verscheen in oktober van datzelfde jaar een parkeernota. De kern van deze nota was, dat bij een gemeten parkeerdruk van 85% betaald parkeren werd ingevoerd in een wijk. Elf wijken zaten al boven deze norm, en zouden dus voortaan moeten gaan betalen voor een niet gegarandeerde plek op straat.

Zienswijzen. *December 2022*

De gemeente moet burgers altijd de mogelijkheid bieden hun zienswijzen (schriftelijke reactie) over een plan te geven. In december van datzelfde jaar gaven ruim 1200 Haarlemmers hun zienswijze op het parkeerplan. Er waren niet eerder zoveel, en ook overwegend negatieve, reacties op een plan gekomen. Dat had de gemeente tot nadenken moeten stemmen, maar in plaats daarvan negeerden zij dit duidelijke signaal: 'Dank voor uw reactie, maar we doen er niets mee', daar kwam het feitelijk op neer.

Twee protestbijeenkomsten. *Maart 2023*

Toen in februari 2023 duidelijk werd dat ze het plan er door gingen duwen, besloot de SP twee bijeenkomsten in de wijk te organiseren, om te onderzoeken of er steun was om een referendum af te dwingen. In de twee druk bezochte bijeenkomsten was grote boosheid, en veel steun voor een referendum. Ook al is het referendum slechts adviserend, wij waren ervan overtuigd, dat als we voor een grote opkomst en een duidelijke uitslag zorgen, dat niet kan worden genegeerd. Op 23 maart 2023 dienden twee Haarlemmers, Frans en Wim, het referendumverzoek met 700 handtekeningen officieel in.

FB: Haarlem betaald parkeren. 23 maart 2023

Op dezelfde dag startte Edwin Vermaire, die op één van de bijeenkomsten was, de Facebook groep Haarlem Betaald Parkeren, met als doel zeggenschap van Haarlemmers. Met een klein groepje vertrouwelingen bouwt hij aan een grote achterban, die in de campagne oploopt tot ruim 5000 FB-leden. Cruciaal als informatiekanaal en voor de betrokkenheid van de Haarlemmers.

Coalitie met PvdA, GroenLinks, D66, CDA en Actiepartij, wijst referendum af.

De onafhankelijke referendumcommissie had onderzocht of het referendumverzoek aan alle wettelijke eisen voldeed, en zij concludeerde op 23 maart 2023 dat dat het geval is. Op de dag van de raadsvergadering van 30 maart 2023 maakte de coalitie rond 12 uur haar standpunt over het verzoek bekend. Hun belangrijkste argument was dat het besluit om 'betaald parkeren' in te voeren al in 2021 zou zijn genomen met het aannemen van de mobiliteitsnota. En omdat een referendum niet kan worden gehouden over een besluit dat eerder is genomen, wezen zij het verzoek af. Tijdens de raadsvergadering die avond, maakte de oppositie duidelijk dat in oktober 2021 geen besluit was genomen om in 11 wijken betaald parkeren in te voeren. Er was toen slechts het voornemen om betaald parkeren als een van de maatregelen in te voeren. De coalitie had ook maling aan de oppositie en stemde het referendum weg. Uit boosheid stond een deel van de oppositie op en verliet de raadsvergadering. De coalitie ramde dezelfde avond tevens het betaald-parkeerplan er door.

Bezwaar en kortgeding. Juni 2023

In april 2023 maakten Frans en Wim met behulp van de SP en een advocaat bezwaar tegen het besluit van de raad om het referendumverzoek af te wijzen. Omdat een uitspraak over het bezwaar wel een paar maanden kon duren, en de gemeente vlot tot uitvoering van het parkeerplan overging, spande Frans en Wim ook een kortgeding aan om de uitvoering van het parkeerplan te stoppen, zolang er nog geen uitspraak op het bezwaar was gedaan. De rechtszaal was bomvol. Op 22 juni 2023 deed de rechter uitspraak en zij stelde Frans en Wim volledig in het gelijk. De rechter achtte de kans groot dat zij gelijk zouden krijgen in de bezwaarprocedure en daarom moest de gemeente onmiddellijk stoppen met de uitvoering van het parkeerplan.

De bezwarencommissie kwam op 27 juli inderdaad tot hetzelfde oordeel; het referendumverzoek was ten onrechte afgewezen. Er was namelijk niet in oktober 2021 een soortgelijk besluit genomen over betaald parkeren.

De raad kon dan ook na het reces eind september 2023 niet anders dan het parkeerplan aanhouden en het referendumverzoek alsnog toewijzen. De verzoekers moesten nog wel binnen zes weken 4400 handtekeningen ophalen. Binnen twee weken was dat aantal al binnengehaald; het werden er uiteindelijk bijna 7000.

Referendum op 6 maart 2024

Het referendum moest binnen 8 maanden worden gehouden en bij voorkeur gelijk met een reguliere verkiezing. Dat kost namelijk minder en dan zou de opkomst hoger zijn. Eind november 2023 besloot de raad echter het referendum op de kortst mogelijke termijn te laten plaatsvinden, en wel op 6 maart 2024. Daardoor kostte het een half miljoen meer, en ze hoopte daarmee op een lage opkomst. Als er namelijk minder dan 30% van de stemmers zouden stemmen, zou de uitslag ongeldig zijn.

Door een goede campagne van een actieve groep en de betrokkenheid via de FB-groep van veel Haarlemmers kwam de coalitie van een koude kermis thuis. Twee argumenten speelden in de campagne een hoofdrol:

- dit plan ging niet alleen over betaald parkeren in 11 wijken, maar over heel Haarlem;
- Canadees Parkeren (twee wielen op de stoep) zou worden verboden, waardoor je moest gaan betalen met een nog kleinere kans op een plek.

Eén week voor 6 maart plaatsten wij op 60.000 auto's een fake-parkeerbon, met de boodschap dat dit het gevolg zou zijn van het parkeerplan. Tevens stond op de fake-bon een oproep om te gaan stemmen. Op 6 maart gingen bijna 38% van de kiesgerechtigde Haarlemmers (ruim 49.000) naar de stembus, waarvan 81% tegen stemden. Een hele grote opkomst en een hele duidelijke, niet te negeren, uitslag; precies zoals we dat een jaar eerder bedachten. De gemeenteraad kon niet anders dan eind maart 2024 besluiten tot het intrekken van de parkeernota. Tevens werd besloten tot een 'gesprek met de stad', waarna er binnen een jaar een nieuw plan moest liggen.

Referendum buiten werking, en referendumcommissie eruit gewerkt. April 2024- juni 2024.

De onafhankelijke referendumcommissie tikte gedurende het hele proces de gemeente Haarlem continu op de vingers. De irritatie hierover liep zo hoog op, dat de gemeente besloot niet akkoord te gaan met verlenging van de zittingsperiode van drie van de vijf commissieleden. Voor de commissieleden was dat de druppel en zij besloten daarom alle vijf op te stappen. De gemeente misbruikte deze stap vervolgens om de hele verordening (tijdelijk) buiten werking te stellen; geen commissie, dan ook geen referendum.

Gesprek met de stad. Juni-oktober 2024

In juni werd 'het gesprek met de stad' gestart. Dat bestond uit wijkbijeenkomsten, een digitale enquête en een burgerberaad. De 13 wijkbijeenkomsten vonden vooral in de maand juni plaats. Tijdens de bijeenkomsten werden bezoekers onmiddellijk in groepjes opgedeeld, om collectieve onvrede in te dammen. Dat voorkwam niet dat de ruim 300 bezoekers zich duidelijk tegen betaald parkeren uitspraken en tal van alternatieven aandroegen.

Eind juni startte de digitale enquête, waar een kleine 10.000 Haarlemmers aan deelnamen. Een hoogleraar communicatie werd gevraagd te beoordelen hoe objectief deze enquête was. Hij kwam tot een vernietigend oordeel. De enquête was ongelooflijk sturend op een 'groene' uitkomst en betaald parkeren. Desondanks gaf 75% aan dat ze hetzelfde aantal of meer parkeerplaatsen willen/

In september en oktober vond een burgerberaad plaats, waar 75 uitgelote Haarlemmers aan deelnamen. Via meerdere deelnemers werden we tot in detail op de hoogte gehouden over hoe 'deskundigen' hard stuurden op een advies met betaald parkeren.

Nieuwe referendumverordening en parkeernota. December 2024-april 2025.

Er waren door de coalitie verschillende pogingen gedaan om te beslissen over de parkeernota op het moment dat de referendumverordening nog buiten werking was(zodat er

geen referendum kon worden aangevraagd). Toen dat mislukte, besloot de coalitie de referendumverordening op een paar belangrijke punten te wijzigen. Het aantal benodigde handtekeningen werd fors verhoogd, en er kwam een bepaling in dat er 'binnen vier jaar geen referendum kan worden gehouden over hetzelfde onderwerp.' Met dat laatste probeerden ze te voorkomen dat een referendum-aanvraag over het nieuwe parkeerplan moest worden goedgekeurd. Deze verordening is eind maart 2025 met een meerderheid aangenomen.

Het nieuwe parkeerplan zou op 17 april 2025 in de raadsvergadering worden vastgesteld. Een referendumaanvraag moet vijf werkdagen daarvoor worden ingediend (dus voor 10 april) met de benodigde handtekeningen (volgens de nieuwe regels: 1300). Maar dat kan alleen vanaf het moment dat de nieuwe referendumverordening weer in werking is getreden. En dat was de volgende truc van tegenwerking. De nieuwe verordening treedt pas in werking, nadat deze is gepubliceerd. En daar hadden ze tot zaterdag 5 april 2025 mee gewacht. Omdat je het officiële handtekeningenformulier van de gemeente moet krijgen, kon er pas gestart worden op maandag 7 april, waardoor er maar drie dagen waren om de benodigde handtekeningen op te halen.

Edwin Vermaire had om die reden uitstel gevraagd, waardoor hij meer tijd zou krijgen om handtekeningen op te halen. Dat verzoek werd afgewezen door een kleine meerderheid van de raad (20-18). De parkeernota werd in dezelfde vergadering behandeld, maar door het staken van de stemmen op één onderdeel, werd de stemming over het gehele plan alsnog een maand uitgesteld.

Het nieuwe parkeerplan. mei 2025

In het nieuwe parkeerplan staat het 'stoplichtenmodel' centraal. Dat klinkt sympathiek, maar heeft weinig om het lijf. De parkeerdruknorm is verhoogd van 85 naar 95%. Is de parkeerdruk gelijk of hoger, dan wordt betaald parkeren ingevoerd. Zit de parkeerdruk eronder, dan zouden maatregelen worden genomen om de parkeerdruk te verminderen. Het hele plan is vooral ongeloofwaardig, doordat er gelijk besloten werd in zeven wijken betaald parkeren in te voeren, en niet tot andere maatregelen om de parkeerdruk te verminderen. Daarnaast is het plan ongeloofwaardig, doordat alle genoemde maatregelen die, in tegenstelling tot betalen, echt wat aan de druk doen, vaag blijven. En tenslotte is het ongeloofwaardig doordat ze blijven doorgaan met het schrappen van parkeerplaatsen, waardoor in no time de hele stad op die 95% parkeerdruk komt.

Referendumverzoek over nieuw parkeerplan. April 2025

Los van de forse kritiek op het nieuwe plan, is het sowieso belangrijk dat Haarlemmers hun standpunt kenbaar kunnen maken over belangrijke onderwerpen, zoals het parkeerplan. Daarom heeft Edwin Vermaire op 18 april jl een referendumverzoek ingediend. Binnen twee weken had hij meer dan het benodigde aantal handtekeningen (ruim 2000).

Referendum geparkeerd. 28 mei 2025

Tijdens de raadsvergadering van 28 mei jl werd zijn referendumverzoek afgewezen, (24-14), omdat het over hetzelfde onderwerp zou gaan als een jaar geleden. Dat is zeer te betwisten. Het onderwerp is dan wel parkeren, maar het is een totaal ander plan waarover Haarlemmers geen zienswijzen hebben kunnen geven. Ze hebben hooguit vooraf 'ingrediënten' aangereikt, maar over wat de gemeente er van 'gebakken' heeft, het eindresultaat, hebben ze niets te zeggen. Dat is wat ons betreft onacceptabel, en daar leggen we ons niet bij neer. Wat ons betreft wordt het beleid in ieder geval bij de volgende

verkiezingen (18 maart 2026) een belangrijk onderwerp en desgewenst teruggedraaid. En wellicht hebben we nog meer ijzers in het vuur. Wordt in ieder geval vervolgd, houd het nieuws in de gaten!

Dossier 'betaald parkeren' met belangrijke data *juni 2022-mei 2025*

- Juni 2022:** draagvlakmetingen afgeschaft.
 - Oktober 2022:** nieuwe parkeernota: uitbreiding betaald parkeren.
 - December 2022:** ruim 1200 zienswijzen ingediend van verontruste Haarlemmers.
 - 6 en 8 maart 2023:** twee protestbijeenkomsten in de wijken op initiatief van de SP, met de bedoeling om steun voor een referendum te vragen.
 - Facebook-groep** Haarlem Betaald Parkeren wordt door Edwin Vermaire opgericht.
 - 23 maart 2023:** referendumverzoek wordt ingediend met 700 handtekeningen(400 was genoeg); referendumcommissie stelt dat het een geldig verzoek is.
 - 30 maart 2023:** raadsvergadering waarin de coalitie het referendumverzoek afwijst (21-18); De raad neemt de nieuwe parkeernota aan.
 - April 2023:** Twee Haarlemmers (Frans en Wim) maken met behulp van de SP en een advocaat bezwaar tegen het afwijzen door de raad van het referendumverzoek.
 - 6 Juni 2022:** De twee Haarlemmers starten een kortgeding om te voorkomen dat de gemeente doorgaat met de uitvoering van het parkeerplan.
 - 22 juni 2022:** De rechter stelt de twee Haarlemmers volledig in het gelijk. De gemeente moet stoppen met de uitvoering van het plan, totdat de bezwarencommissie uitspraak heeft gedaan over het bezwaar (bodemprocedure).
 - 27 juli 2023:** de bezwarencommissie stelt de twee Haarlemmers volledig in het gelijk;
 - Eind september 2023:** (na het reces) de raad moet op grond van de beslissing van de bezwarencommissie het referendumverzoek alsnog goedkeuren. De indieners krijgen nu de kans 4400 handtekeningen op te halen voor het definitieve verzoek. Binnen twee weken was dat aantal al behaald.
 - Eind november 2023:** de raad besluit tot een referendum op 6 maart 2024
 - 6 maart 2024:** referendum over parkeernota, opkomst 37,8% en 81,3% stemde tegen.
 - juni 2024:** 13 wijkbijeenkomsten, met ruim 300 bezoekers.
 - 18 juli 2024:** referendum buiten werking gesteld. En referendumcommissie treedt af.
 - september 2024:** uitslag digitale (sturende) enquête. Ruim 9000 deelnemers, waarvan, ondanks de sturing, 75% aangeeft hetzelfde aantal of meer parkeerplaatsen te willen.
 - Oktober 2024:** Burgerberaad, met 75 uitgelote Haarlemmers, waarin 'deskundigen' gestuurd hebben op uitkomst betaald parkeren.
 - Maart 2025:** nieuwe referendumverordening aangenomen. Aantal handtekeningen wordt fors verhoogd, en er kan binnen vier jaar geen referendum over hetzelfde onderwerp worden gehouden.
 - 18 april 2025:** referendumverzoek van Edwin Vermaire ingediend over de nieuwe parkeernota.
 - 28 mei 2025:** referendumverzoek door raad afgewezen, omdat het 'binnen vier jaar over hetzelfde onderwerp zou gaan.' Tevens neemt de raad de nieuwe parkeernota aan.
 - juni 2025:** wordt vervolgd met
-